



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tietojohtamisen ohjelman valmistelu

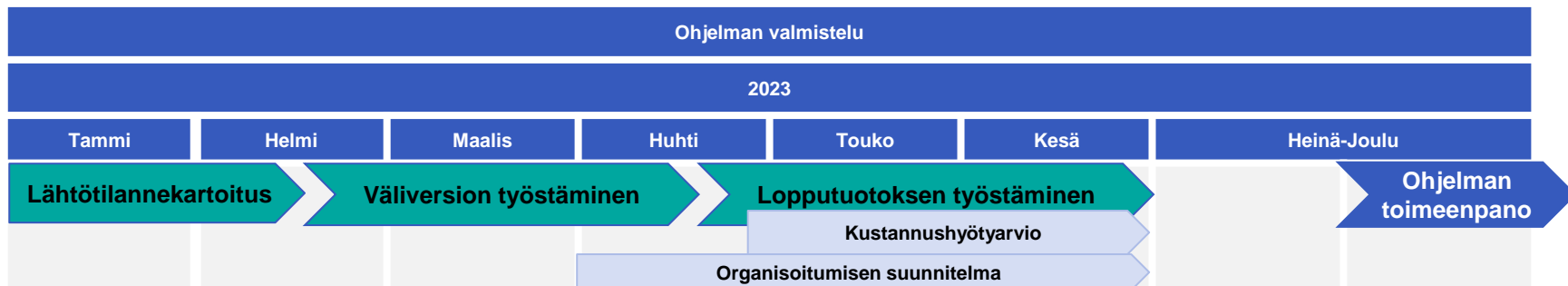
Tässä esityksessä

- Tietojohtamisen kehittämisohjelman valmistelun taustaa
- Tietojohtamisen kehittämisohjelman tavoitteet ja painopistealueet

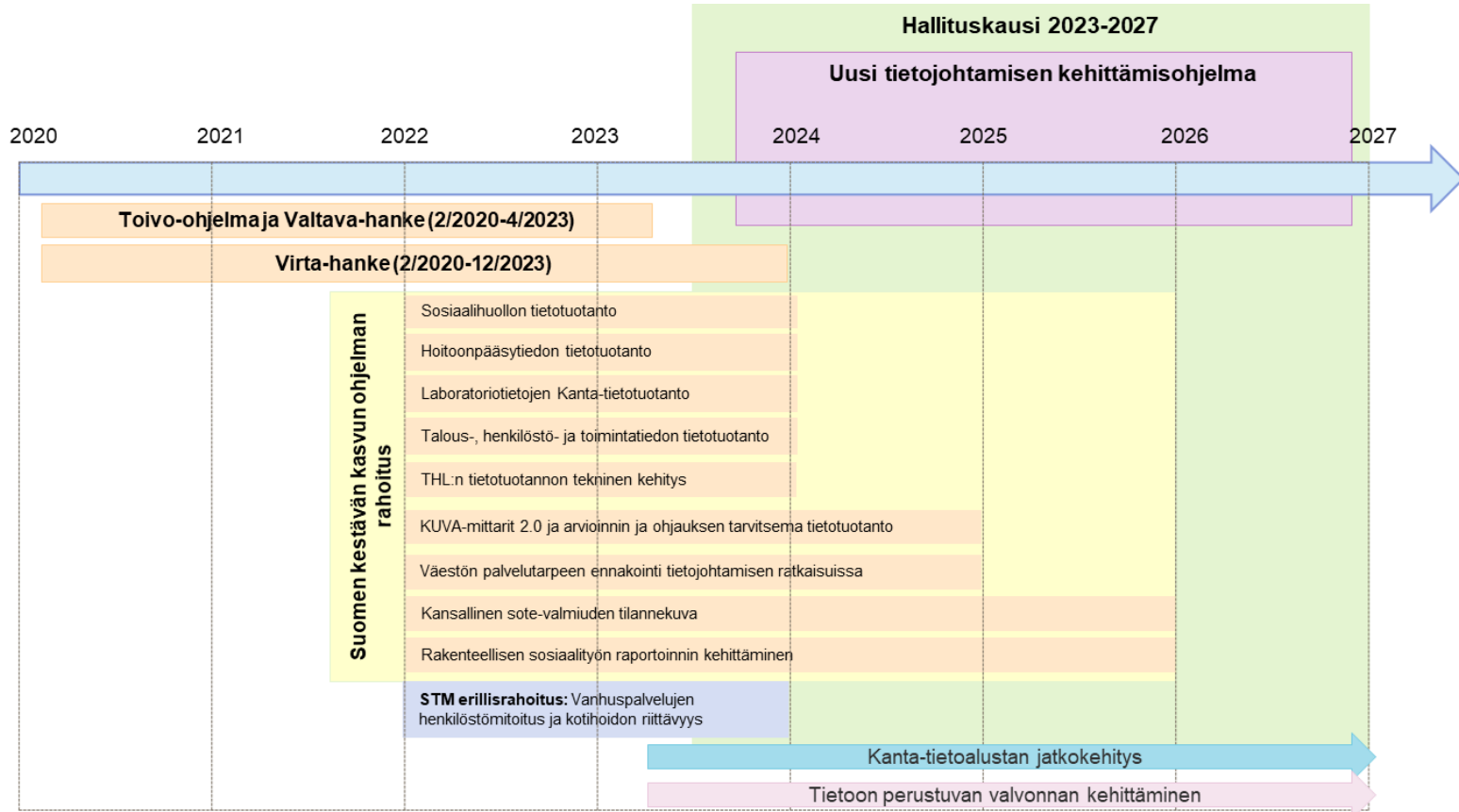
Toivo-ohjelma päättyi huhtikuussa 2023. Uudella ohjelmatyöllä tavoitteena jatkaa kansallista tietojohdamisen kehittämistä

Taustaa ohjelmatyölle

- Hyvinvointialueiden tietojohdamisen kehittämiseen ja kansallisen sote-tietopohjan uudistamiseen keskittyvä **Toivo-ohjelma** päättyi 30.4.2023
 - Toivo-ohjelma jakaantui Virta- ja Valtava-hankkeisiin: Virta-hanke keskittyi hyvinvointialueiden tietojohdamiseen ja vähimmäistietosisällön määrittelyyn. Virta-hankkeessa hyvinvointialueiden työtä koordinoi DigiFinland Oy. Valtava-hankkeessa uudistettiin kansallista sote-tietopohjaa palvelemaan kansallisten viranomaisten (THL, Valvira ja Kela) seuranta-, arviointi-, ohjaus- ja valvontatehtäviä
- Toivo-ohjelman päättyessä on tunnistettu tarve jatkaa **kansallisen tietojohdamisen kehitystyötä**
- Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäminen asettaa uudenlaisia vaateita tietojohdamiselle, kun hyvinvointialueet tarvitsevat järjestäjän näkökulmasta uudenlaisella tavalla tietoa toimintansa johtamiseen ja rakentavat omia kyvykkyksiään tietojohdamisen saralla
- Lisäksi valtioneuvosto toteuttaa ohjausta ja seurantaa eri tavalla kuin ennen ja toimijoiden roolit ovat murroksessa



Tietojohtamisen kehittämishankkeita aikajanalla



Oppeja aiemmasta: uudessa ohjelmassa tulisi huomioida riittävän realistinen tavoiteasetanta ja tavoitteiden mitattavuus

Oppeja aiemmasta: kansalliset toimijat ja alueet

Havainnot Toivo-ohjelmatyöstä

- Yleisesti eri Toivo-ohjelmaan osallistuvat toimijat ovat olleet tyytyväisiä mahdollisuudesta kehittää tiedolla johtamista osana ohjelmakokonaisuutta ja näkevät kehitystyön **jatkuvuuden** tärkeänä
- Kansallinen **pitkän aikavälin visio** nähdään tärkeänä, mutta toisaalta on korostettu odotusten hallintaa, sillä useat tietojohtamisen hyödyt realisoituvat vasta vuosien päästä
- Organisoitumisen osalta eri toimijoiden **roolit** ja **vastuut** vaativat selkiytystä työnjaon sekä yhteistyön näkökulmasta
- Tietojohtamisen **kyvykkyudet** on tunnistettu kriittiseksi osaksi tietojohtamisen tavoitteissa onnistumisesta

Huomiot tulevaan ohjelmaan

- Tavoitteet tulisi asettaa siten, että ne ovat resurssit huomioon ottaen **toteutettavia**
- Asetettujen **tavoitteiden tulisi olla mitattavia**, jotta toteutumista voidaan seurata tarkoituksenmukaisesti
- Ohjelmaa ei tulisi jakaa alueellisiin ja kansallisiin hankkeisiin työn siiloutumisen välttämiseksi, vaan **tavoitteet ehdotetaan ryhmiteltäväksi esimerkiksi teemakohtaisesti**
- Tietojen **yhteneväisyys** ja jo **kerätyn tiedon** parempi hyödyntäminen tulisi huomioida siten, että kerättyä tietoa saadaan aidosti **hyötykäyttöön** ja voitaisiin välttää **päällekkäisiä** tietopyyntöjä ja -alustoja



Kansallisen tietojohdamisen tavoitteet

Tietojohdamisen pitkän aikavälin tavoite	Kansallisesti koordinoitulla tietojohdamisella edistetään hyvinvointialueiden tuloksellisuutta huomioiden laajasti tuloksellisuuden eri näkökulmat								
Ohjelmakauden tavoite	Ohjelmakauden tavoitteena on kehittää kansallisesti ja alueellisesti kriittisten painopistealueiden tietotuotantoa, tiedolla johtamista ja ohjaamista sekä tiedon hyödynnettävyyttä								
Painopiste-alueet	Hyvinvointi-alueiden ja kansallisen strategisen tason tietojohdamisen kypsyytason nosto	Tiedolla ohjauksen välineiden kehittäminen	Vaikuttavuus-tiedon hyödyntämisen kehittäminen	Hyvinvointi-alueiden rahoituksen tietotuotannon kehittäminen	Henkilöstö-tiedon tietotuotannon kehittäminen	Työikäisen väestön (työkyky) tietotuotannon kehittäminen	Sosiaali-huollon tietotuotannon kehittäminen	HYTE-tietotuotannon kehittäminen	Lääkehoidon tietotuotannon kehittäminen
Onnistumisen edellytyksiä	Realistiset, pitkäjänteiset ja laajasti kommunikoidut tavoitteet Esim. kokonaisarkkitehtuurikuvaus, tiekartta, aikataulu, roolit, muun kehitystyön kytkennät			Kansallisten toimijoiden ja hyvinvointialueiden yhteistyö ja selkeä työnjako Niukkojen resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö			Nykyisen ja tulevan säädösympäristön huomioiminen Mm. ohjaus ja tarveperustainen rahoitus, EU-lainsäädäntö		



Painopistealueet edistävät yhtenäistä tietotuotantoa, tiedolla johtamista ja ohjausta sekä tiedon hyödynnettävyyttä

Painopistealueet	Tavoite	Toteutuksen arvioitu koko
Hyvinvointialueiden ja kansallisen strategisen tason tietojohdamisen kypsyystason nosto	Hyvinvointialueiden ja kansallisen strategisen tason tietojohdamisen kypsyystason nosto mahdollistaa johtamis-, ohjaus-, seuranta-, valvonta- ja arviointitehtävien toteuttamisen yhtenäisellä tiedolla	
Tiedolla ohjauksen välineiden kehittäminen	Ajantasaisen hyvinvointialueiden tilannekuvaratkaisun ¹⁾ sekä raportoinnin avulla tuetaan ohjausta ja hyvinvointialueisiin liittyvää päätöksentekoa	
Vaikuttavuustiedon hyödyntämisen kehittäminen ²⁾	Vaikuttavuustiedon hyödyntämisen kehittäminen tukee hyvinvointialueiden vaikuttavuusperustaista toimintaa sekä vaikuttavuusperustaista ohjausta	
Hyvinvointialueiden rahoituksen tietotuotannon kehittäminen	Hyvinvointialueiden rahoitusperusteena toimivan tietotuotannon laadun ja ajantasaisuuden kehittämisellä parannetaan rahoituslaskelmien vertailukelpoisuutta ja lisätään rahoituksen läpinäkyvyyttä	
Henkilöstötiedon tietotuotannon kehittäminen	Ajantasaisella tiedolla sote-henkilöstöstä, sen riittävyydestä ja saatavuudesta tuetaan palvelujärjestelmää ja sote-uudistuksen tavoitteita palvelujen saatavuuden sekä yhdenvertaisuuden suhteen	
Työkäisen väestön (työkyky) tietotuotannon kehittäminen	<i>Täydentyy</i>	
Sosiaalihuollon tietotuotannon kehittäminen	Sosiaalihuollon tietotuotannon kehittäminen parantaa hyvinvointialueiden sosiaalihuollon tiedolla johtamista ja edistää sote-integraatiota	
HYTE-tietotuotannon kehittäminen	<i>Täydentyy</i>	
Lääkehoidon tietotuotannon kehittäminen	Lääkehoidon tietotuotannon kehittämisellä tuetaan lääkehuollon yleistä ohjausta, valvontaa ja kehittämistä sekä rationaalisen lääkehoidon toteutumista lääkehoitoprosessin eri vaiheissa	

Tavoitteet edistävät

- A. yhtenäistä tietotuotantoa,
- B. tiedolla johtamista ja ohjausta, sekä
- C. tiedon hyödynnettävyyttä

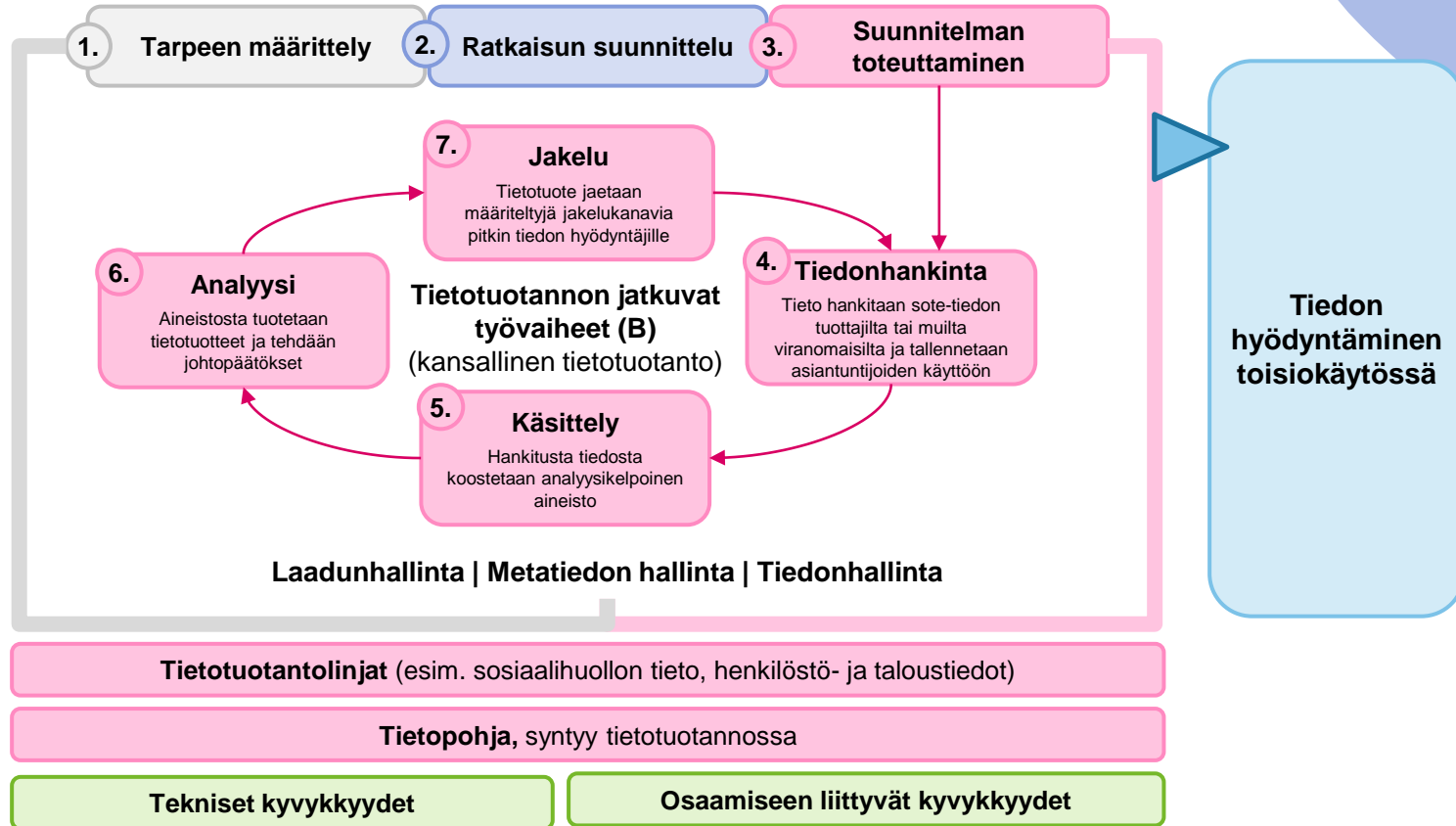
1) Tilannekuvaratkaisun tavoitteet, käyttötarkoitukset ja käyttäjäryhmät tarkentuvat käynnissä olevan tilannekuva-projektin edetessä

2) Vaikuttavuuden osalta ohjelman haetut vaikutukset ja toimenpiteet tulee koordinoida vaikuttavuuskeskuksen ja vaikuttavuusverkoston kanssa



Tietotuotannon viitemalli

Tietotuotannon muutostyövaiheet (A)



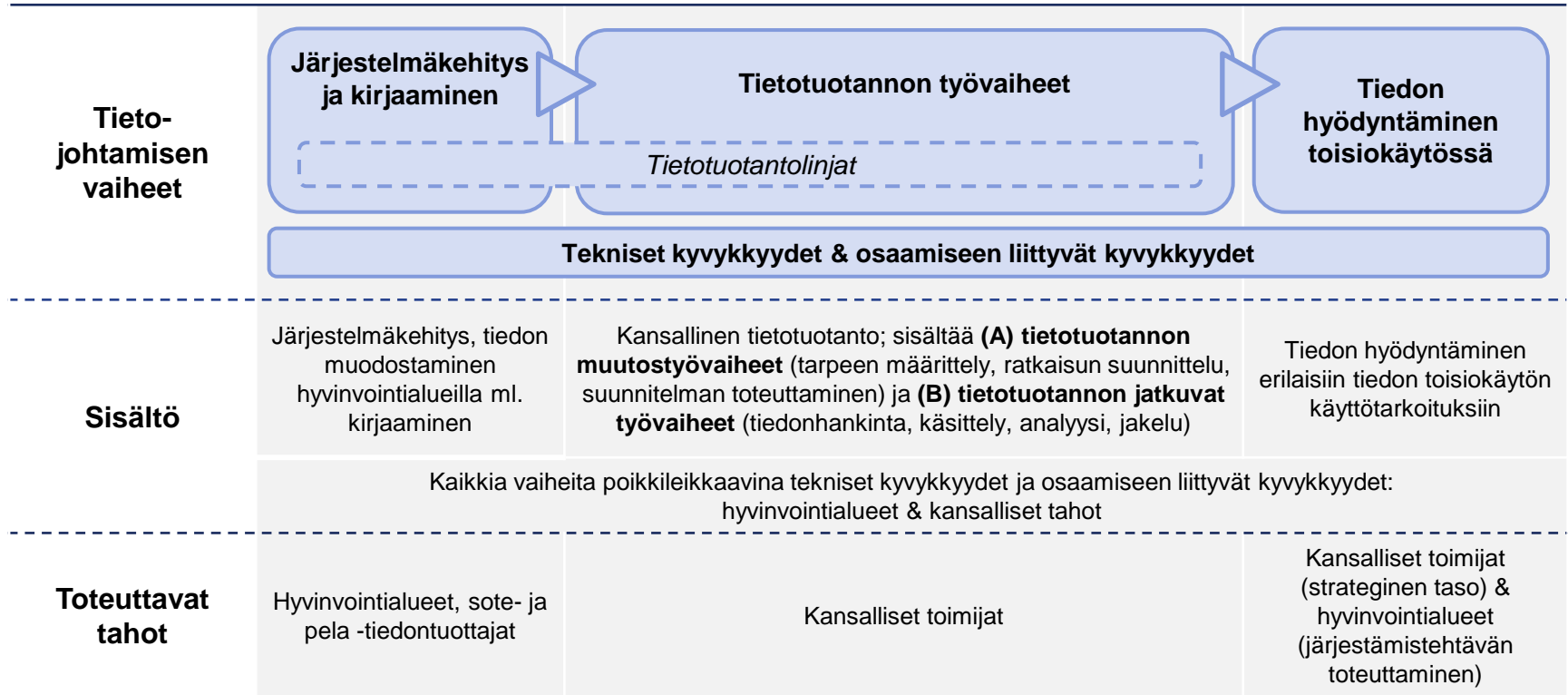
Tietotuotannon muutostyövaiheissa (A) suunnitellaan uutta tai kehitetään olemassa olevaa tietotuotantomallia. Tarve määritellään, suunnitellaan ja toteutetaan.

Tietotuotannon jatkuvat työvaiheet (B) kuvaavat tietotuotannon käynnistämistä ja toiminnan toistuvia työvaiheita.

Laadunhallinta, metatiedon hallinta ja tiedonhallinta ovat tietotuotannon poikkileikkaavia aihealueita, joita sovelletaan jokaisessa tietotuotannon työvaiheessa.

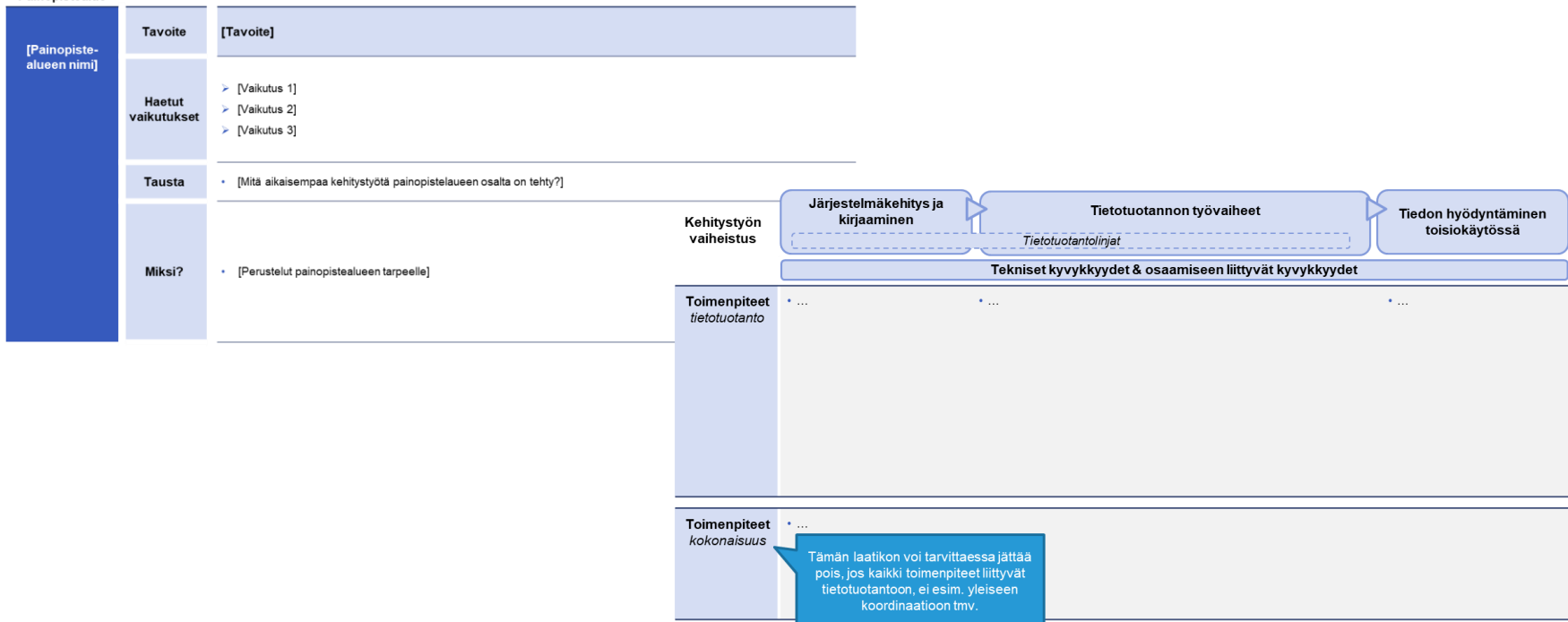


Tietotuotannon viitemalli painopistealueiden tulkintakehikkona



Painopistealueita tarkennettu toimenpidetasolle

Painopistealue





Ohjelmalla lukuisia riippuvuuksia muihin hankkeisiin ja kehitystyöhön

Kansallisten toimijoiden oma tietojohtamisen kehitystyö	TE-palvelut 2024 -uudistus	STM:n vaikuttavuus-työryhmän kehitystyö	Sähköisen ensihoitokertomuksen käyttöönnotot
Hyvinvointialueiden tietojohtamisen kehitystyö	Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) kehitystyö		
Asiakas- ja potilastietojärjestelmien kehityshankkeet	Lääkeasioiden uudistus	Vaikuttavuuskeskuksen ja -verkoston kehitystyö	Soteri-rekisterihanke
Vähimmäistietosisältöä koskeva asetusvalmistelu	Fimean kehitystyö ja lääkehoitojen arviointi (HTA)		
THL:n Kansalliset laaturekisterit -toiminta	EU-hankkeet, etenkin eurooppalainen terveysdata-avaruus	Sote-tilannekuvan kehitystyö	Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategia 2020 – 2023 & visio 2030
Kanta-palveluiden kehittäminen	Valtiovarainministeriön koordinoima talousraportoinnin tietopohjan sisältötyö ja teknisten määritysten kehittäminen	Sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden turvaamisen poikkiallinnollinen ohjelma	
Suomen kestävä kasvun ohjelma (RRP)			

Mitä seuraavaksi?

- Organisoitumisen suunnittelua
- Kustannus-hyötyanalyysin tarkentamista
- Hallitusohjelman valmistumisen jälkeen ohjelmaluonnoksen validointi ja tarkentaminen sekä hankkeistaminen ja lopulta toimeenpano

Painopistealuekortit

(pl. työikäinen väestö ja HYTE)



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET



Hyvinvointialueiden ja kansallisen strategisen tason tietojohdamisen kypsyystason nosto

Toteutuksen koko:



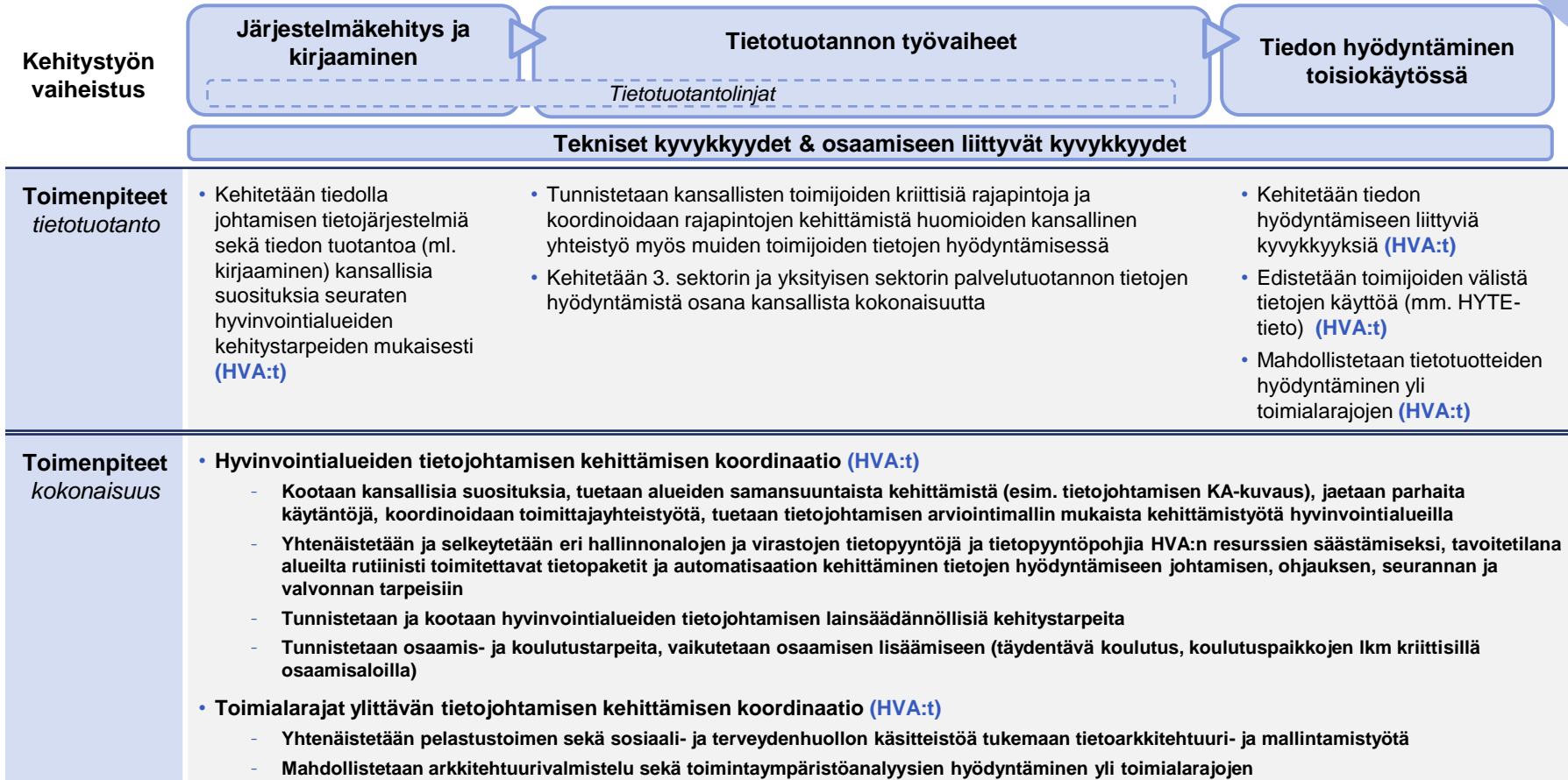
Painopistealue

Hyvinvointialueiden ja strategisen tason tietojohdamisen kypsyystason nosto

Tavoite	Hyvinvointialueiden ja kansallisen strategisen tason tietojohdamisen kypsyystason nosto mahdollistaa johtamis-, ohjaus-, seuranta-, valvonta- ja arviointitehtävien toteuttamisen yhtenäisellä tiedolla
Haetut vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nostaa hyvinvointialueiden tietojohdamisen kypsyystasoa ja lisää siten tiedon hyödyntämistä johtamisessa ➤ Mahdollistaa hyvinvointialueiden strategisen johtamisen sekä alueellisten ja kansallisten viranomaistehtävien toteuttamisen yhtenäisellä tiedolla ➤ Mahdollistaa kustannusvaikuttava tietojohdamisen kehittämistyö ➤ Varmistaa ohjelman eri painopistealueiden yhdensuuntainen kehittäminen ja kehittämistyön synergioiden hyödyntäminen
Tausta	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueiden käynnistymisvaiheeseen kohdistuu useita muutospaineita ja sopeutustarpeita. Järjestämislaista tulevat muutokset kohdistuvat erityisesti hyvinvointialueisiin; järjestämislain 29§ asettamien vaateiden täyttäminen edellyttää hyvinvointialueiden tietojohdamisen kypsyystason nostamista – alueet tulevat toimimaan aiheen ympärillä joka tapauksessa, jolloin koordinaatiosta on erityisesti hyötyä juuri nyt
Miksi?	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueiden tietojohdamisen kehittämistarpeet vaihtelevat, mikä asettaa kypsyystason nostamiselle suuret vaatimukset. Onnistunut kypsyystason nosto edellyttää vahvaa panostusta kansallisten toimijoiden yhteistyöhön • Hyvinvointialueilla tapahtuvan kirjaamisen tuottama data toimii sote-tietojohdamisen perustana. Hva-uudistukseen liittyvät muutokset edellyttävät laajaa panostusta kirjaamiseen, ja sitä kautta tapahtuvaan datan laadun parantamiseen ja yhdenmukaistamiseen • Hyvinvointialueilla tarvitaan yhteistä ymmärrystä hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevien toimintojen tietokokonaisuudesta (pelastustoimi + sosiaali- ja terveystoimi), sekä aitoa mahdollisuutta hyödyntää tätä tietoa alueen järjestämistehtävän toteuttamisessa ja strategisessa johtamisessa • Hyvinvointialueiden tietojohdamisen niukkojen resurssien tehokas hyödyntäminen edellyttää Valtioneuvoston tasoista tietojohdamisen yhteistyötä ja koordinaatiota sekä tarvittaessa muutoksia lainsäädäntöön



Hyvinvointialueiden ja kansallisen strategisen tason tietojohdamisen kypsyystason nosto: toimenpiteet





Tiedolla ohjauksen välineiden kehittäminen

Toteutuksen koko:



Painopistealue

Tiedolla ohjauksen välineiden kehittäminen
(mm. tilannekuvaratkaisu, raportointi)

Tavoite	Ajantasaisella hyvinvointialueiden tilannekuvaratkaisulla sekä ohjausta tukevan raportoinnin kehittämisellä tuetaan hyvinvointialueiden ohjausta sekä hyvinvointialueisiin liittyvää päätöksentekoa
Haetut vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Luoda edellytykset strategisen tilannekuvan muodostamiseksi hyvinvointialueiden tilanteesta valtionhallinnon ja hyvinvointialueiden poliittiselle ja virkamiesjohdolle käytettäväksi strategisen ohjauksen välineenä ➤ Muodostaa valtionhallinnon ja hyvinvointialueiden yhteinen tavoitetila ja asettaa strategisen ohjauksen päämäärät seurantaan varten liittyen mm. hyvinvointialueiden toimintaympäristöön, talouteen, palvelutoimintaan, henkilöstöön ja ICT:n. Tukea valtakunnallisten tavoitteiden saavuttamista tiedolla ohjauksen välineiden (mm. tilannekuvaraportointi) tarjoaman tiedon avulla ➤ Mahdollistaa strategisessa ohjauksessa hyödynnettävät ennakoivat toimenpiteet ja helpottaa hyvinvointialueiden välistä vertailua, mikä edistää palvelujen parempaa kohdentamista ja vaikuttavuusnäkökulman huomioimista ➤ Vähentää erillistiedonkeruun tarvetta esimerkiksi ajantasaisen ja automatisoidun tilannekuvaraportointin myötä ➤ Täyttää lakisääteiset velvoitteet²⁾
Tausta	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueuudistuksessa valtionhallinnon rooli strategisessa ohjauksessa kasvoi. Myös hyvinvointialueet tarvitsevat tietoa strategisen ohjauksen tueksi. Tällä hetkellä tietoa joudutaan keräämään erillistiedonkeruilla useista eri lähteistä. Muuttunut toimintaympäristö edellyttää olennaisten tietojen tunnistamista sekä tietojen julkaisutapojen uudistamista
Miksi?	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistunut ohjausmalli edellyttää kansallisella tasolla riittävää näkyvyyttä hyvinvointialueiden tilannekuvaan toiminnan ja talouden kokonaisuudesta sekä väestön hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta. Ohjelman puitteissa kehitettävät hyvinvointialueiden tilannekuvaratkaisu ja raportointi vastaavat muuttuneisiin kansallisiin ja alueellisiin tarpeisiin¹⁾

1) Tilannekuvan tavoitteet, käyttötarkoitukset ja käyttäjäryhmät tarkentuvat käynnissä olevan tilannekuva-projektin edetessä

2) Järjestämislahti (sote 29-31 §, pela 13-15 §)



Pieni



Keskisuuri

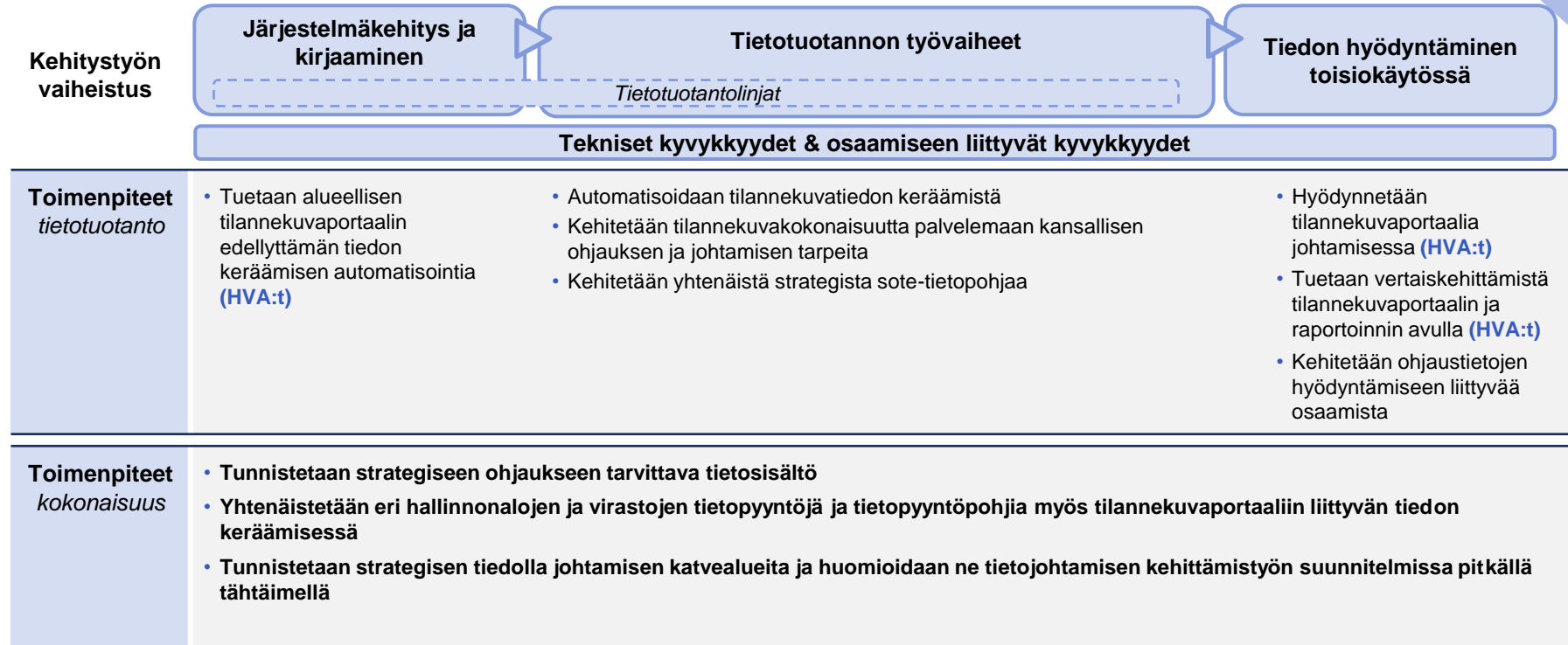


Suuri



Hyvin suuri

Tiedolla ohjauksen välineiden kehittäminen: toimenpiteet





Vaikuttavuustiedon hyödyntämisen kehittäminen

Painopistealue

Toteutuksen koko:



Vaikuttavuus- tiedon hyödyntämisen kehittäminen¹⁾

Tavoite

Vaikuttavuustiedon hyödyntämisen kehittäminen tukee hyvinvointialueiden vaikuttavuusperustaista toimintaa sekä vaikuttavuusperustaista ohjausta

Haetut vaikutukset

- Mahdollistaa hyvinvointialueiden toiminnan kustannusvaikuttavuuden sekä hoidon laadun ja vaikuttavuuden paremman vertailtavuuden, mikä edelleen tukee kansallista ohjausta ja johtamista
- Nostaa palveluiden laatuun ja vaikuttavuuteen liittyvän tiedon kattavuutta ja tiedon tasoa merkittävästi
- Rakentaa edellytyksiä vaikuttavuusperustaiseen johtamiseen läpileikkaavasti kansallisella tasolla sekä alueellisella järjestämisen ja palveluiden tuottamisen tasoilla aina ammatillaisen päätöksentekotilanteisiin saakka
- Kohdistaa rahoitusta kustannusvaikuttavaan toimintaan ja ohjaa kohti kustannusvaikuttavia käytäntöjä
- Tukee ja täydentää osaltaan vaikuttavuuskeskuksen ja vaikuttavuusverkoston työtä

Tausta

- Tietoa palvelujen vaikuttavuudesta tuotetaan nykytilassa pistemäisesti ja hajallaan; vaikuttavuusperustainen toiminta edellyttää vaikuttavuustiedon tietopohjan kehittämistä ja vaikuttavuustiedon nykyistä laajempaa hyödyntämistä
- Laaturekisteritoiminta pyrkii kokoamaan kansallisesti kattavaa tietoa palvelujen vaikuttavuudesta

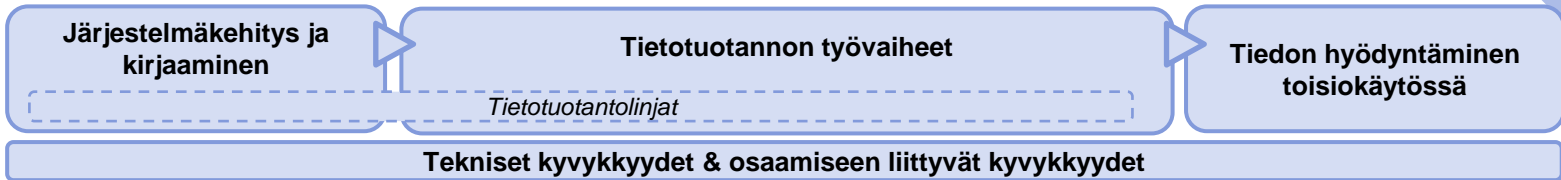
Miksi?

- Vaikuttavuusperustainen ohjaus edellyttää nykyistä kattavampaa toiminta- ja kustannustiedon yhdistävän tietopohjan sekä kansallisesti yhtenäisten PROM- ja PREM-mittaristojen hyödyntämistä
- Vaikuttavuustiedon parempi hyödyntäminen mahdollistaa hyvinvointialueiden palvelujen kustannusvaikuttavuuden arvioimisen
- Vaikuttavuustiedon hyödyntäminen päätöksenteossa tukee palvelujen laadun ja kustannusvaikuttavuuden kehittämistä
- Vaikuttavuushyötyjä voidaan aikaansaada myös lisäämällä hyvinvointialueiden kehittämistoimintaa koskevaa yhteistyötä sekä kansallisten ratkaisujen hyödyntämistä

1) Vaikuttavuuden osalta ohjelman haetut vaikutukset ja toimenpiteet tulee koordinoita vaikuttavuuskeskuksen ja vaikuttavuusverkoston kanssa



Vaikuttavuustiedon hyödyntämisen kehittäminen: toimenpiteet



Tekniset kyvykkydet & osaamiseen liittyvät kyvykkydet			
Toimenpiteet¹⁾ <i>tietotuotanto</i>	<ul style="list-style-type: none">Tuetaan kansallisesti yhtenäisen vaikuttavuustiedon (ml. PROM, PREM) keräämistä sekä laaturekistereihin liittyvää kehitystyötä tarvittavin osin osana hyvinvointialueiden tietojohdamisen kypsyyden nostamista (PPA1) (HVA:t)Tuetaan kustannustiedon ja toiminnan tietojen yhdistämistä eri näkökulmista palvelu-, episodi- ja henkilötasolla (HVA:t)	<ul style="list-style-type: none">Kehitetään kansallisia määrittelyjä kustannustiedon ja toiminnan tiedon yhdistämiseen palvelu-, episodi- ja henkilötasollaJatketaan talous- ja toimintatiedon tietotuotannon kehittämistyötä (VA3-07) soveltuvin osin²⁾Kehitetään KUVA-mittaristoa vaikuttavuustiedon osaltaKoordinoidaan laaturekisterien kehittämistyötä (ml. kustannusvaikutusten arviointi ja vaihtoehtoisten toimintamallien kartoitus)Kehitetään iäkkäiden toimintakyvyn mittaamista kansallisesti yhtenäisellä tavalla RAI-osittaisarvioinnin kautta	<ul style="list-style-type: none">Kootaan vaikuttavuustietoa hyödynnettäväksi hyvinvointialueiden tilannekuvaportaalin kauttaKehitetään vaikuttavuustiedon hyödyntämistä ja vaikuttavuusperustaista johtamista kansallisesti ja alueellisesti (HVA:t) mm. käyttötapausten tuella
Toimenpiteet¹⁾ <i>kokonaisuus</i>	<ul style="list-style-type: none">Kehitetään hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden vaikuttavuuden kehittämistoimintaa koskevaa yhteistyötäTuetaan kansallisten ratkaisujen hyödyntämistä		

1) Vaikuttavuustiedon hyödyntämisen painopistealueen osalta haetut vaikutukset ja toimenpiteet tulee koordinoida vaikuttavuuskeskuksen ja vaikuttavuusverkoston kanssa

2) RRP-kauden päätyttyä 3/2024



Hyvinvointialueiden rahoituksen tietotuotannon kehittäminen

Toteutuksen koko:



Painopistealue

Hyvinvointialueiden rahoituksen tietotuotannon kehittäminen

Tavoite	Hyvinvointialueiden rahoitusperusteena toimivan tiedon tietotuotannon laadun ja ajantasaisuuden kehittäminen
Haetut vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parantaa hyvinvointialueiden rahoituslaskelmien laatua ja ajantasaisuutta ➤ Lisää hyvinvointialueiden vertailukelpoisuutta ➤ Lisää rahoituksen läpinäkyvyyttä ja oikeudenmukaisuutta
Tausta	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueiden merkittävänä rahoitusperusteena (n. 80% valtion rahoituksesta) on kansalliseen rekisteritietoon (THL, Kela, Eläketurvakeskus, DVV) pohjautuva tarvevakiointimalli, jossa hyvinvointialueiden tarveperustainen rahoitus määrittyy alueen palvelutarpeen perusteella
Miksi?	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmien tietotuotannon kehittäminen tähtää taloudellisesti merkittävän tietoaineiston laadun ja ajantasaisuuden kehittämiseen • Hoitoilmoitusrekisterin tietosisältö on puutteellinen ja sen kattavuutta tulee parantaa mm. työterveyshuollon, ostopalveluiden sekä digipalveluiden osalta • Aineistojen hitaasta valmistumisesta aiheutuvaa rahoitukseen viivettä tulee korjata hyödyntämällä automatisointia tietoaineiston kokoamisen nopeuttamiseksi ja laadun parantamiseksi • Oikeudenmukainen, laadukkaaseen ja ajantasaiseen tietopohjaan perustuva hyvinvointialueiden rahoitus on edellytys palvelujen yhdenvertaiselle saatavuudelle • Rahoituksen jakautumisen perustana olevia tarvevakiointimalleja tulee lain mukaan tarkistaa vähintään neljän vuoden välein; tietotuotannon jatkuva kehittäminen mahdollistaa myös tulevaisuuden tarpeisiin vastaamisen



Pieni



Keskisuuri

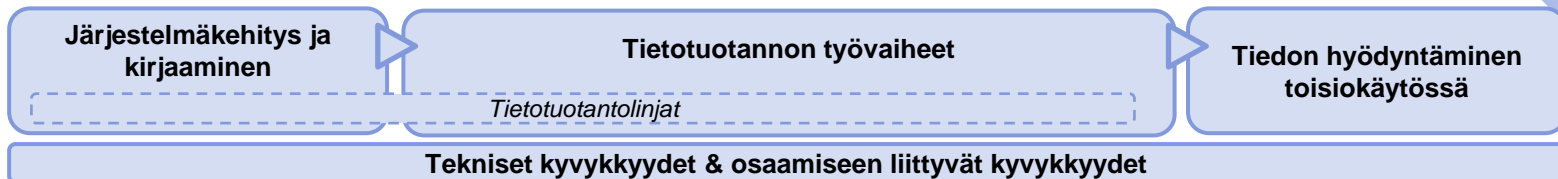


Suuri



Hyvin suuri

Hyvinvointialueiden rahoituksen tietotuotannon kehittäminen: toimenpiteet



Toimenpiteet tietotuotanto

- Tunnistetaan rahoitukseen kytkeytyvän tiedon siirtoon liittyviä ongelmakohtia (HVA:t)
- Tuetaan tietojen siirtymistä luotettavasti alueellisista järjestelmistä THL:n käyttämiin tietolähteisiin (HVA:t)
- Tuetaan kirjaamiskattavuuden parantamista sekä kirjaamiskäytäntöjen yhtenäistämistä rahoituksen perusteena olevien diagnoosikirjausten osalta (HVA:t)
- Kehitetään tarvevakiointimallia, sekä tietoaineiston laatua ja ajantasaisuutta
- Huomioidaan sosiaalihuollon rekisteriuudistus tarvevakiointimallin kehitystyössä
- Jatkokehitetään rahoituksen perusteena olevan tiedon laadun varmistuksen menetelmiä
- Kehitetään hoitoilmoitusrekisterin kattavuutta mm. ostopalveluiden, työterveyshuollon sekä digipalveluiden osalta
- Kehitetään rahoitusmallia siten, että se kannustaa nykyistä mallia enemmän vaikuttavuuden parantamiseen

Henkilöstötiedon tietotuotannon kehittäminen

Toteutuksen koko:



Painopistealue

Henkilöstö- tiedon tietotuotannon kehittäminen

Tavoite	Ajantasaisella tiedolla sote-henkilöstöstä, sen riittävydestä ja saatavuudesta tuetaan palvelujärjestelmän toimivuutta ja sote-uudistuksen tavoitteita saatavuuden sekä yhdenvertaisuuden suhteen
Haetut vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parantaa henkilöstövoimavarojen tiedolla johtamista sekä kansallista ohjausta ja valvontaa ➤ Parantaa henkilövoimavarojen kohdentamista ja osaamisen vahvistamista ➤ Tukee ihmisten johtamista ja henkilöstön työkykyä ➤ Mahdollistaa sote-ammattilaisten riittävyyden ja saatavuuden ennakoimisen, mikä edelleen tukee palvelujen alueellisen saatavuuden arviointia sekä kansallista suunnittelutyötä
Tausta	<ul style="list-style-type: none"> • THL on tuottanut tilastoraportteja sote-henkilöstöä koskien vuodesta 1985, joten kyseessä ei ole uusi tietotuotanto, vaan nykyisen raportoinnin kehittäminen. Henkilöstötietoon liittyvää IT-kehitystyötä on tehty parin vuoden ajan ennen Valtava-hankkeen aloittamista vuonna 2020. Vuoden 2021 loppuun mennessä henkilöstötietoja koskeva tiedonhallintaratkaisu uudistettiin ja julkaistiin kaksi tilastoraporttikokonaisuutta sote-henkilöstön ammattioikeuksia, koulutusta, työssäkäyntiä ja palkkatasoa koskien
Rajaukset	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstöllä tarkoitetaan hyvinvointialueiden koko järjestämisvastuun piirissä olevaa henkilöstöä sekä alueella toimivaa yksityisen palvelutuotannon henkilöstöä • Henkilöstöön luetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö ml. sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä toimivat ammattihenkilöt, avustava henkilöstö ja tukipalvelujen henkilöstö
Miksi?	<ul style="list-style-type: none"> • Sote-alan henkilöstöpula on palvelujen saatavuuden ja asukkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmista kriittinen valtakunnallinen ongelma • Tiedot henkilöstön saatavuudesta ja riittävydestä ovat hajautuneena, tiedontuotantotapa on kirjava, eikä kattavaa kokonaiskuvaa ole saatavilla • Kansallisesti yhtenäisen henkilöstötiedon avulla voidaan kehittää johtamista, vahvistaa henkilöstön osaamista ja lisätä alan veto- ja pitovoimaa • Valtakunnallisesti ja alueellisesti on tarve henkilöstöön liittyvälle tilannekuvalle sekä ennakkoinnille. Pitkällä aikavälillä tietoa tulee pyrkiä keräämään säännöllisesti ja riittävän tiheästi tuotantoyksikkötasolla • Ohjelman toimenpiteillä voidaan tukea sosiaali- ja terveysministeriön henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden strategista tiekarttaa (2022-2027)¹⁾ esimerkiksi tietopohjan täydentämisen ja päivittämisen toteutuksen osalta²⁾

1) [Tiekartta 2022-2027 Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden turvaaminen](#)

2) [Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelma Tilannekuva- ja ennustetyö \(tietopohja\) - Esiselitys](#)



Pieni



Keski-suuri



Suuri



Hyvin suuri

Henkilöstötiedon tietotuotannon kehittäminen: toimenpiteet

Järjestelmäkehitys ja kirjaaminen

Tietotuotannon työvaiheet

Tiedon hyödyntäminen toisiokäytössä

Tietotuotantolinjat

Tekniset kyvykkydet & osaamiseen liittyvät kyvykkydet

Toimenpiteet

- Tuetaan STM:n henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden strategista tiekarttaa (2022-2027)¹⁾ tietopohjan täydentämisen ja päivittämisen toteutuksen osalta²⁾ (HVA:t)
 - Tuetaan tietopohjan täydentämiseen (saatavuus, riittävyys, osaaminen, henkilöstövoimavarat) liittyviä järjestelmämuutoksia
 - Koordinoidaan ja tuetaan tietopyyntöjen toteutusta
- Vahvistetaan henkilöstövoimavarojen, osaamisen sekä saatavuuden osalta tietopohjaa ja tiedon tuotantoa (HVA:t)
- Jatketaan soveltuvin osin Valtava-hankkeessa aloitettua henkilöstötiedon tietotuotannon kehittämistyötä (VA3-07). RRP-rahoituksella jatkuvan hankkeen tavoitteet 2024-2025
- Vahvistetaan käsitteistöä, mittareita ja käytäntöjä ihmisten johtamisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa ja pelastustoimissa
- Kehitetään KUVA-mittaristoa henkilöstötiedon osalta
- Kehitetään henkilöstöön liittyvää tiedolla johtamista ja parannetaan ihmisten johtamisen kyvykkyyttä (HVA:t)
- Kehitetään työkykyä ja työssä jaksamisen tiedolla johtamisen keinoin mm. työntekijäkokemuksen mittaamisen kautta (HVA:t)

1) [Tiekartta 2022-2027 Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden turvaaminen](#)

2) [Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelma Tilannekuva- ja ennustetyö \(tietopohja\) - Esiselvitys](#)



Sosiaalihuollon tietotuotannon kehittäminen

Toteutuksen koko:



Painopistealue

Sosiaalihuollon tietotuotannon kehittäminen

Tavoite	Sosiaalihuollon tietotuotannon kehittäminen parantaa hyvinvointialueiden sosiaalihuollon tiedolla johtamista ja edistää sote-integraatiota
Haetut vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Edistää sosiaalihuollon tietotuotannon kehittämisellä sosiaalihuollon ohjausta, arviointia ja valvontaa, hyvinvointialueiden sosiaalihuollon tiedolla johtamista, sote-integraation toteutumista sekä sosiaalihuollon vaikuttavuuden arviointia
Tausta	<ul style="list-style-type: none"> Sosiaalihuollon rekisteriuudistusta on toteutettu Toivo-ohjelman ohjelmakaudella 2020-2023 Valtava-hankkeessa, ja työ jatkuu RRP-rahoitteisesti vuoden 2023 loppuun saakka. Rekisteriuudistuksen tavoitteena on kattaa kaikki sosiaalipalvelut, perustua kertakirjaamiseen ja Kanta-määrittelyihin, tuottaa ajantasaista tietoa ja karsia yksittäisiä tiedonkeruita THL kerää vuodesta 2023 alkaen sosiaalihuollon keskeiset asiakas- ja palvelutiedot uuteen Sosiaalihuollon seurantarekisteriin. Rekisteristä rakennetaan myös sosiaalihuollon tietojen seurantaväline tukemaan palvelujen laadun parantamista
Miksi?	<ul style="list-style-type: none"> Ero kypsyydasossa sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tietojohdamisen välillä on merkittävä Sosiaalihuollon avohuolto on uusi tietotuotantolinja; palvelujen tiedot puuttuvat kansallisista rekistereistä, mistä syystä tietoon perustuva päätöksenteko ei ole tämän palvelualueen osalta ollut aiemmin mahdollista. Sosiaalihuollon avohuollon tietotuotannon tason nostaminen tukee laajasti hyvinvointialueiden sosiaalihuollon tietojohdamista sekä viranomaisten arviointi-, ohjaus- ja valvontatehtäviä Sosiaalihuollon kustannusten osuus sote-palvelutuotannosta on huomattava; tietotuotannon kehittäminen mahdollistaa palveluiden kustannusvaikuttavuuden arvioinnin (ml. oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden vertailu) ja edistää kustannusten kasvun hillitsemistä Ohjelmalla voidaan jatkaa Valtava-hankkeessa käynnistettyä ja edelleen RRP-rahoituksella sillattua sosiaalihuollon tietotuotannon kehittämistyötä sekä toiminnan ja kustannusten yhdistämisen kehittämistyötä soveltuvin osin. Valtavassa rajatulla sisällöllä käynnistetty rekisteritiedonkeruu edellyttää jatkokehittämistä, sillä vain monipuolisemmalla tietosisällöllä pystytään vastaamaan tunnistettuihin tietotarpeisiin. Viranomaiset voivat hyödyntää ohjelmassa kehitettävää Sosiaalihuollon seurantarekisteriä sosiaalipalveluiden arvioinnissa, ohjauksessa ja valvonnassa. Hyvinvointialueet voivat käyttää seurantarekisteriä tietojohdamisensa tukena. Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tietojen yhdistämiseen ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota; sosiaalihuollon tietotuotannon kehittämisessä muodostuvan uuden tiedon yhdistelyssä THL:n tietoaaineistoihin (esim. terveydenhuollon rekisterit, sosiaalihuollon nykyiset rekisterit, taloustieto) on merkittävää potentiaalia sote-palvelujärjestelmän integraation edistämiseen



Pieni



Keskisuuri



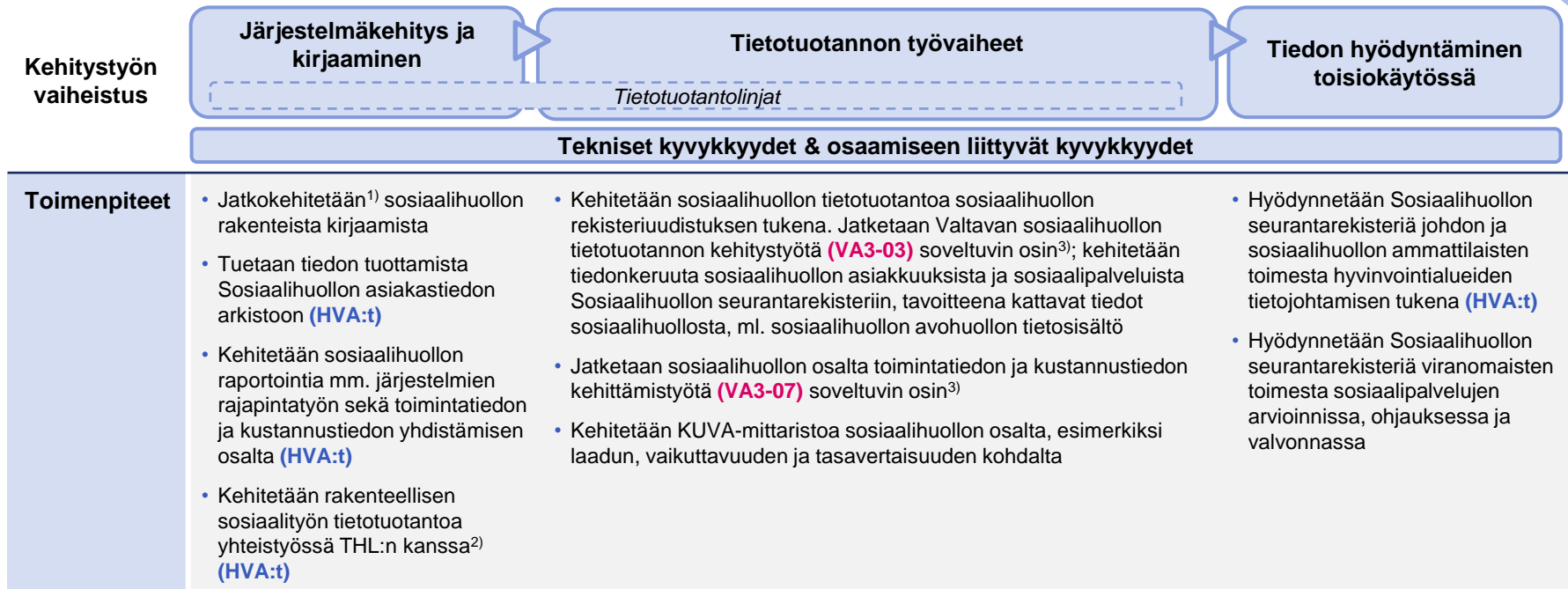
Suuri



Hyvin suuri

Sosiaalihuollon tietotuotannon kehittäminen

Toimenpiteet



1) Kehitystyö koordinoitava Kansa-koulu –hankkeen kanssa

2) RRP-rahoituskauden päätyttyä 12/2025

3) RRP-rahoituskauden päätyttyä 12/2023

Lääkehoidon ja -huollon tietotuotannon kehittäminen

Painopistealue

Toteutuksen koko:



Lääkehoidon ja -huollon tietotuotannon kehittäminen

<p>Tavoite</p>	<p>Lääkehoidon tietotuotannon kehittäminen tukee (1) rationaalisen lääkehoidon toteutumista lääkehoitoprosessin ja lääkevalmisteen elinkaaren eri vaiheissa, sekä (2) lääkehuollon toimintaa ja sen yleistä ohjausta, valvontaa ja kehittämistä</p>
<p>Haetut vaikutukset</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kokoa lääkevalmistetiedot eri toimijoiden saataville ja hyödynnettäviksi kansalliseen lääketietovarantoon. Tavoitteena on mahdollistaa rationaalisen lääkehoidon toteutuminen ja vastata lääkehoidon ja -huollon kehittyviin käyttötarpeisiin, ml. automaatio ja robotiikka ➤ Tuo alueiden ja kansallisten toimijoiden käyttöön yhtenäisen tietopohjan ja tilannekuvan lääkkeiden käytöstä, lääkemarkkinasta ja lääkehuollon toiminnasta seurannan, arvioinnin, ohjauksen, omavalvonnan ja valvonnan, varautumisen sekä TKIO-toiminnan tarpeisiin. Lisää alueellista ja kansallista läpinäkyvyyttä ja yhtenäisyyttä ➤ Mahdollistaa lääkehoidon ja lääkehuollon vuorovaikutteisen ohjauksen ja johtamisen laadukkaana ja ajantasaisen tiedon pohjalta sekä kansallisesti että hyvinvointialueilla ➤ Lisää hyvinvointialueiden vertailukelpoisuutta ja asukkaiden mahdollisuuksia yhdenvertaiseen, vaikuttavaan, turvalliseen ja taloudelliseen lääkehoitoon ja lääkehuollon palveluihin ➤ Mahdollistaa lääkkeen määräämisen ja lääkeneuvonnan sisällön ohjaamista. Keskeisenä tarkoituksena lääkehoidon toteuttamisen tukeminen, lääkehoidon turvallisuuden varmistaminen, lääkehoidon ongelmien tunnistaminen ja ratkaiseminen sekä hallittu kustannuskehitys. ➤ Tukee ja vahvistaa terveydenhuollon ammattilaisten lääkehoitoon ja –huoltoon liittyvää ammattitaitoa ja tietotasoa
<p>Tausta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hallituskaudella 2019-2023 käynnistettyä lääkeasioiden kokonaisuudistusta on tarpeellista jatkaa myös seuraavilla hallituskausilla; tavoitteena on varmistaa lääkkeiden järkevä ja kustannusvaikuttava käyttö sekä yhteiskunnan rajallisten resurssien riittävyys • Lääkekorvausten rahoitusvastuu siirretään hyvinvointialueille vuonna 2026 (Marinin hallituksen sote-ministeriöryhmän linjaus) • Lääkkeet kattoivat noin 16 prosenttia terveydenhuollon käyttömenoista vuonna 2020 ja lääkkeitä maksettavia korvauksia oli noin 1,64 miljardia euroa (lääkekorvausten rahoitusvastuu siirretään edeltävän hallituksen linjauksen mukaisesti hyvinvointialueille vuonna 2026). Lääkekustannukset kasvavat noin 5–7 % vuosivauhtia
<p>Miksi?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rationaalisen lääkehoidon ja lääkehuollon yleinen ohjaus, valvonta ja kehittäminen tarvitsevat tuekseen entistä parempaa tietotuotantoa • Painopistealue toteuttaa käynnissä olevaa lääkehoidon uudistusta, jonka tavoitteena on kehittää lääkkeiden jakelujärjestelmää, vahvistaa lääkehoidon ohjausta, parantaa lääkehoitoon liittyvää tietopohjaa sekä tehostaa lääkehoidon tiedon käyttöä • Painopistealueen työ vahvistaa lääkehuollon järjestämistä ja kokonaisuuden hallintaa, ml. yhdenvertaisuuden varmistaminen sekä lääkehuollon kustannusten hallinta osana sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannuksia

Lääkehoidon ja -huollon tietotuotannon kehittäminen: toimenpiteet



Järjestelmäkehitys ja kirjaaminen

Tietotuotannon työvaiheet

Tiedon hyödyntäminen toisiokäytössä

Tietotuotantolinjat

Tekniset kyvykkydet & osaamiseen liittyvät kyvykkydet

Toimenpiteet tietotuotanto

- Kartoitetaan lääkehoidon ja -huollon alueellisen ja kansallisen tietotuotannon sekä lääkevalmistetiedon hallinnan tilanne ja keskeiset kehittämistarpeet (HVA:t)
- Pilotoidaan valtakunnallisia tavoitteita vastaavan tietopohjan tuotantoa ja lääkevalmistetietojen hyödyntämistä osana järjestelmäkehitystä (mm. APTJ-järjestelmät) (HVA:t)

- Hyödynnetään osana lääkeasioiden uudistusta tehtyä laajaa digitalisaation ja tiedonhallinnan selvitystyötä
- Määritellään rationaalisen lääkehoidon valtakunnalliset tavoitteet ja kehitetään tavoitteita vastaavaa tietotuotantoa
- Toteutetaan kansallinen lääketietovaranto varmistamaan lääkehoitoon liittyvän tiedonhallinnan koordinoitu kehittäminen ja mahdollistamaan rationaalisen lääkehoidon toteutumista
- Lisätään kansallisten rekisterien ja tietovarantojen (esim. Kanta-reseptikeskus) hyödyntämistä tietopohjan tuotannossa ja tehdään tarvittavat lainsäädäntömuutokset mahdollistamaan tiedon turvallinen ja tehokas tuotanto ja hyödyntäminen sekä viranomaisten että järjestäjän tarpeisiin

- Kartoitetaan osaamistarpeet ja keskeiset kehittämistarpeet lääkehoidon ja lääkehuollon tietojen hyödyntämisen suhteen (HVA:t)
- Tuetaan alueiden lääkehoidon ja -huollon seurannan, arvioinnin ja ohjauksen rakenteiden kehittämistä (HVA:t)
- Kehitetään osaamista lääkehoidon ja -huollon tietojen hyödyntämiseen johtamisessa ja kehittämisessä sekä alueilla (HVA:t) että kansallisesti

Toimenpiteet kokonaisuus

- Kehitetään neuvontapalveluja ja vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä tietotuotannon vaikuttavuuden varmistamiseksi



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET